

УДК 336.7

Примостка Людмила Олександрівна
доктор економічних наук, професор,
завідувачка кафедри банківської справи
та страхування
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: 0000-0001-5490-2112

Примостка Олена Олександрівна
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародного
менеджменту
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: 0000-0002-5887-7951

Закревська Марія Олександрівна
бакалавр, кафедра банківської справи
та страхування
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: 0009-0002-3272-5826

DOI: 10.25313/economics-2026-3-107-23

БАНКИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ: ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ У ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ ЕКОНОМІКИ

Анотація. Вступ. Банки державного сектору в умовах воєнного стану відіграють стратегічну роль в економіці країни, забезпечуючи фінансову стабільність та підтримку реального сектору. Домінування державного сектору в банківській системі породжує ризики зростання монополізації ринку, тому виникає проблема обґрунтування шляхів реформування державного банківського сектору та адаптації до європейських стандартів в умовах повоєнного відновлення економіки.

Мета. Метою дослідження є оцінювання фінансового потенціалу банків державного сектору на основі аналітичного дослідження основних фінансових показників, ринкових індикаторів та потенційних ризиків, а також обґрунтування висновків щодо подальшого реформування банківського сектору.

Матеріали і методи. Методологічну основу дослідження становлять фундаментальні положення економічної теорії, теорії фінансів та концепції розвитку банківського бізнесу. У процесі дослідження використано методи аналізу та синтезу, систематизації та групування, індукції та дедукції; методи порівняння.

Результати. Проаналізовано динаміку фінансових показників діяльності банків державного сектору України у 2022–2025 рр. Виявлено якісне зміцнення позицій державних банків як стабілізатора фінансової системи, які демонструють високу стійкість до воєнних шоків. Суттєве зростання депозитної бази, нарощування капіталу, розширення кредитування реального сектору, зниження рівня непрацюючих кредитів та висока прибутковість підтверджують ефективність діяльності державних банків та регуляторних заходів НБУ. Обґрунтовано, що державні банки є стратегічно важливою складовою фінансової системи країни, поєднують комерційні засади діяльності з реалізацією державної економічної політики, нарощуючи фінансовий потенціал для повоєнної відбудови економіки.

Перспективи. Напрямами подальших досліджень є визначення стратегічних перспектив для приватизації державних банків, які хоч й залишаються ключовим інструментом повоєнної відбудови економіки, однак вимагають подальшого вдосконалення та поступового зменшення частки держави відповідно до стратегії реформування банківського сектору України.

Ключові слова: державні банки, ліквідність, прибутковість, капітал, ризики, державні програми, фінансова стійкість, кредитний портфель, активи і пасиви, непрацюючі кредити, ефективність.

Постановка проблеми. Банки державного сектору в умовах воєнного стану виконують стратегічну роль в економіці країни, забезпечуючи фінансову стабільність та підтримку реального сектору. Економічна сутність та функції державних банків як інструменту реалізації державних інтересів визначає їхню унікальну роль в економіці, що особливо важливо в період воєнного стану та в повоєнному відновленні економіки. В Україні державні банки домінують на фінансовому ринку, адже їхня частка

Авторське право © Автор(и).

Це стаття з відкритим доступом, що розповсюджується відповідно до умов ліцензії Creative Commons Attribution Ліцензія 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

в загальних активах банківського сектору становить близько 52–53% (2025р.) [1; 2], значно перевищуючи середньоєвропейський показник, який становить близько 15% у країнах Єврозони. Однак, в умовах, що склалися, це виправдано, адже саме банки державного сектору фінансують оборонно-промисловий комплекс, програми підтримки бізнесу та відновлення економіки, а високий рівень державної участі забезпечує стійкість у період макроекономічної нестабільності та дозволяє нарощувати фінансовий потенціал для повоєнної відбудови країни.

Разом з тим, домінування державного сектору в банківській системі породжує низку проблем та ризиків, зокрема зростання монополізації ринку, ризики фіскального навантаження, зниженої ефективності та повільної приватизації. Ефективність виконання функцій, покладених на державні банки, залежить від якості корпоративного управління, транспарентності, рівня політичного впливу. Відтак, виникає проблема підвищення ефективності управління державними банками, їхньої адаптації до європейських стандартів в умовах повоєнного відновлення економіки, пошуку та обґрунтування шляхів реформування державного банківського сектору, що й визначає актуальність пропонованого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика функціонування банків державного сектору досліджується в працях вітчизняних і зарубіжних вчених. Так, в праці О. О. Гетманенко [4] аналізується сучасний стан банківської системи України в умовах воєнного стану, висвітлюється роль державних банків у забезпеченні фінансової стабільності. Я. А. Гладичук [5] на основі динаміки активів за 2015–2024 рр. доходить висновку про тенденцію концентрації активів у системно важливих установах. М. О. Полупан [6] розкриває теоретико-організаційні засади державного банківництва. Праці О. В. Пилипенко [7], В. І. Хавонової [8–9] присвячені оцінці ефективності та розвитку банківської системи у воєнний час. О. Гладчук [9] розглядає внутрішні та зовнішні проблеми функціонування державних банків. Зарубіжну практику функціонування банків державного сектору узагальнено в звітах МВФ та Світового банку (2024–2025) [10; 11], де акцентовано на необхідності зменшення державної частки для зниження ризиків. Разом з тим, низка проблемних питань залишається невирішеними, зокрема розробка спеціальних критеріїв оцінки ефективності державних банків в умовах нестабільності, наслідки різних сценаріїв приватизації державних банків з урахуванням вітчизняних реалій, системне дослідження впливу NPL на фінансову стійкість державних банків та кредитування реального сектора, формування стратегічних сценаріїв реформування банківського державного сектора.

Постановка завдання. Метою дослідження є оцінювання фінансового потенціалу банків державного сектору на основі аналітичного дослідження основних фінансових показників, ринкових індикаторів, потенційних ризиків, а також обґрунтування перспектив подальшого реформування банківського сектору, об'єктивної оцінки реальних можливостей банків державного сектору у повоєнній відбудові економіки.

Матеріали і методи. Методологічну основу дослідження становлять фундаментальні положення економічної теорії, теорії фінансів та концепції розвитку банківського бізнесу. У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема методи аналізу та синтезу — для виявлення кількісних і якісних характеристик діяльності банків; систематизації та групування — для узагальнення економічного змісту ринкових індикаторів та показників; індукції та дедукції — для виявлення трендів і формування теоретичних висновків щодо особливостей прояву ризиків у державному банківському секторі; метод порівняння — для зіставлення ефективності діяльності державних банків та банківської системи в цілому.

Виклад основного матеріалу. До банків державного сектору, які відіграють системоутворюючу роль у фінансовій системі держави, належать АТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укрексімбанк», АБ «Укргазбанк» та АТ «СЕНС БАНК». На банки державного сектору покладена функція фінансового агента уряду, завдяки чому відбувається реалізація державних програм кредитування, таких як пільгові програми «Доступні кредити 5–7–9%» для бізнесу, для житлового будівництва — «еОселя», підтримка експортно-імпортних операцій Укрексімбанком. Державні банки через взаємодію з Національним банком України беруть участь у реалізації монетарної політики, сприяючи регулюванню грошового обігу та стабільності національної валюти. Крім традиційних функцій, на державні банки покладено виконання соціально-орієнтованої функції — фінансування суспільно-значимих проектів таких як житлове будівництво, освіта, охорона здоров'я, підтримка мікро- та малого бізнесу, фінансування інфраструктурних проектів та стратегічних галузей, дотримання соціальних і екологічних стандартів, забезпечення регіонального розвитку, соціальна підтримка органів влади та місцевого самоврядування, включаючи виплату соціальних допомог і пенсій [3]. І в післявоєнному відновленні економіки значимість саме цієї функції банків державного сектору постійно зростатиме.

Комплексна оцінка ефективності діяльності державних банків включає широкий спектр критеріїв, який не обмежується тільки фінансовими результатами. Система оцінювання державних банків в Україні багаторівнева та поєднує пруденційний нагляд, аналіз ризиків і стратегічний контроль. Фінансові показники (ROA, ROE, NIM, CIR) відображають ринкову ефективність діяльності, індикатори якості активів і капіталу забезпечують оцінку ризикового профілю та здатності протистояти шокам. Регулятором Національного

банку України, власником Міністерством фінансів України, міжнародними партнерами застосовуються різні групи критеріїв оцінювання та моніторингу фінансової стійкості, якості менеджменту та виконання державного мандата розвитку (табл. 1).

Таблиця 1

Групи критеріїв оцінки ефективності державних банків

Група критеріїв	Основні показники / елементи оцінки	Регулятор / Джерело
Прибутковість	ROA, ROE, NIM, CIR	НБУ (SREP, звіти)
Якість активів та ризики	NPL, покриття резервів, AQR	НБУ, Мінфін
Капітал та ліквідність	H1, CET1, LCR, NSFR, ILAAP	НБУ (оцінка стійкості 2025)
Стратегічні та управлінські	Виконання держпрограми, незалежність рад, QFA, внесок у відновлення	Мінфін, МВФ
Стійкість до шоків	Результати стрес-тестів (базовий/несприятливий сценарії)	НБУ (2025 рік)

Джерело: складено авторами на основі джерел [12–15]

Специфічну модель оцінювання, характерну саме для банків із державною участю, формують додаткові критерії — виконання державних програм, мінімізація квазіфіскальних операцій і внесок у відновлення економіки. Такий підхід дозволяє збалансувати комерційну ефективність з виконанням публічно-соціальної функції, забезпечуючи фінансову стабільність та стратегічну роль державних банків в економічному процесі.

Для здійснення нагляду НБУ застосовує Supervisory Review and Evaluation Process (SREP) — комплексну оцінку бізнес-моделі, управління ризиками, капіталом та ліквідністю. В 2025 році оцінка стійкості включала: 1) AQR (Asset Quality Review) — перевірка якості активів (мінімальні коригування резервів); 2) стрес-тестування за базовим та несприятливим сценаріями (моделювання шоків, подібних до 2022 року); 3) екстраполяція результатів. Результати показали зростання достатності капіталу: середня НРК зросла до 28,2–32,6% залежно від сценарію. Більшість державних банків — ПриватБанк, Ощадбанк, Укргазбанк — зберегли високі буфери; Укрексімбанк та Сенс Банк мали підвищені вимоги за несприятливого сценарію через процентний ризик [16]. У 2025 році вперше проведено внутрішню оцінку достатності ліквідності — ILAAP, що підтвердила значний запас ліквідності в системі. НБУ у своїх звітах про фінансову стабільність відзначає, що державні банки утримують надлишкову ліквідність (перевищення нормативів у кілька разів), що цілком виправдано в умовах турбулентності, адже вони є основним каналом реалізації антикризових заходів держави [16].

Аналіз ключових фінансових показників банків державного сектору таких як чистий прибуток, рентабельність власного капіталу, якість кредитного портфеля та достатність регулятивного капіталу показує, що за підсумками 2025 року державні банки продемонстрували високі фінансові результати, достатній рівень капіталізації та здатність формувати капітальні буфери в умовах воєнної економіки (табл. 2).

Таблиця 2

Ключові фінансові показники державних банків (2025 р.)

Банк	Чистий прибуток, млрд. грн	ROE (прибл.), %	NPL ratio (кінець 2025), %	Достатність капіталу (НРК), %
ПриватБанк	29,1	>30	~10–15 (зниження)	>25 (значний буфер)
Ощадбанк	16,6	~25–30	Зниження YoY	17–25
Укргазбанк	~8–10 (оцінка)	>20	Зниження	>20
Укрексімбанк	8,9	~15–20	Вище середнього	Підвищені вимоги
Сенс Банк	Зниження	~10–15	Вище середнього	Підвищені вимоги

Джерело: складено авторами за джерелами [14; 15; 16]

Лідером за обсягом чистого прибутку залишається ПриватБанк, який забезпечив найбільший внесок у прибутковість банківського сектору. Ощадбанк зберіг стабільну динаміку зростання прибутковості та поступове зниження частки проблемних кредитів. Укргазбанк і Укрексімбанк мали помірну, але стабільну рентабельність за умови дотримання підвищених регулятивних вимог. Сенс Банк продемонстрував тенденцію до поступового відновлення фінансових показників після зміни структури власності. Ще одним важливим фактором, що свідчить про ефективність діяльності державних банків, є їхній внесок у державний бюджет. Так, за 10 місяців 2025 року банки державного сектору сплатили до бюджету орієнтовно 75,5 млрд.

грн: 22,5 млрд. грн податків на прибуток та 53 млрд. грн дивідендів. Загалом державний банківський сектор зберіг значний запас капіталу та позитивну тенденцію щодо скорочення непрацюючих кредитів (NPL), що свідчить про посилення його фінансової стійкості. Аналіз основних фінансових показників діяльності державних банків показує, що за період 2022–25 рр. відбулося значне зростання фінансового потенціалу (табл. 3).

Таблиця 3

Динаміка основних показників діяльності державних банків України
(млн. грн, станом на 1 січня та 01.10.2025)

Показник	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.10.2025
Чисті активи	960 073	1 189 939	1 578 757	1 816 522	1 892 532
Загальні активи	1 173 636	1 440 010	1 857 652	2 087 548	2 160 983
Власний капітал	112 620	91 128	141 296	172 226	215 252
Кредитний портфель (кредити та заборгованість клієнтів)	270 212	302 427	356 544	416 969	491 590
Депозитна база (кошти клієнтів)	728 828	984 541	1 310 867	1 503 864	1 551 639

Джерело: складено авторами за даними Міністерства фінансів України [13;17; 18]

Так, приріст чистих активів банків протягом п'яти років склав 97%, а загальних активів — 84%. Особливо показовим є відновлення власного капіталу, який після зниження на 19% у 2023 р. через відрахування в резерви під NPL та воєнні ризики, зріс на 55% у 2024 році та ще на 25% за 9 місяців 2025 року, досягнувши 215 млрд. грн. Це стало можливим завдяки рекордній прибутковості, зниженню NPL та своєчасній докапіталізації [12; 14].

Попри консервативну політику в умовах високих ризиків, стабільне зростання демонстрував сукупний кредитний портфель, приріст якого склав 82% за період. При цьому роздрібний сегмент зростав випереджальними темпами, зокрема, кредити фізичним особам зросли на 20,5% лише за 9 місяців 2025 року. Корпоративне кредитування підтримувалося державними програмами. Це стало можливим завдяки динамічному нарощуванню депозитної бази державних банків, яка збільшилася на 113%, тобто більше, ніж удвічі, що є безпрецедентним в умовах активного ведення воєнних дій [19]. Населення та бізнес активно розміщували кошти в державних банках, демонструючи високий рівень довіри. Це дозволило банкам не лише наростити ліквідність, а й зменшити залежність від рефінансування НБУ, яке було повністю погашене ще у 2023 р. [14]. Слід підкреслити, що це особливо важливий ринковий індикатор зростання довіри суспільства до банків державного сектору, системи гарантування вкладів фізичних осіб, банківської системи в цілому. Беручи загалом, пік зростання основних індикаторів ефективності діяльності державних банків припав на 2024 рік, який став роком відновлення економічної активності після першого шоку війни, а 2025 рік характеризується більш помірними, але стабільними темпами, що свідчить про поступове нарощування фінансового потенціалу.

Однак, діяльність державних банків супроводжується й підвищеними ризиками, специфічними саме для них. Попри стабілізацію банківського сектору, державні банки працюють в умовах накопичених структурних дисбалансів, найсуттєвішим з яких залишається значна частка непрацюючих кредитів (NPL) у кредитних портфелях. Така ситуація значною мірою зумовлена наслідками фінансової кризи 2014–2015 років, процесом націоналізації ПриватБанку, де зберігається висока частка так званих legacy-NPL, сформованих за попередніх власників. Значним є негативний вплив воєнних ризиків, які ускладнюють або й унеможливають обслуговування кредитів і повернення боргів позичальників з окупованих регіонів та окремих секторів економіки, зокрема аграрного з півдня країни.

Разом з тим, упродовж 2025 року відбулося помітне покращення якості активів, банки активно списували проблемну заборгованість минулих років, здійснювали реструктуризацію боргів та нарощували обсяги нових, більш якісних кредитів, і цей процес продовжується в 2026 р. Так, частка непрацюючих кредитів (NPL) станом на 1 січня 2025 р. становила 42,97%, однак завдяки масштабному списанню legacy-активів, а це близько 140 млрд. грн у ПриватБанку в IV кварталі 2025 р., активній реструктуризації рівень NPL знизився до 19,83% на 1 січня 2026 року, скоригований показник без історичних боргів колишніх власників — 15–17% [14; 15]. Частка непрацюючих кредитів (NPL) знизилася на 11–13 в.п. до рівня, близького до історичного мінімуму, і це найнижчий показник за останні 15 років [19]. Попри те, що рівень NPL у державних банках на початок 2026 р. становить близько 19–20%, він все ще перевищує середньосистемний (13,92%) та європейські стандарти. Але з огляду на те, що кредитний портфель зріс на 25–32%, переважно

за рахунок державних програм підтримки бізнесу та населення, зниження рівня непрацюючих кредитів свідчить про ефективну роботу з кредитними ризиками через реструктуризацію та очищення балансів попри макроекономічні шоки.

Проблемою є також зростання обсягів інвестування в ОВДП та депозитні сертифікати, що негативно впливає на обсяги кредитування реального сектору економіки. Однак, в умовах війни така підтримка фінансової системи і державного бюджету з боку державних банків є необхідним вимушеним заходом. З іншого боку, такі активи дозволяють банкам нарощувати прибутковість й відповідно збільшувати податкові надходження до бюджету країни. Надлишкова ліквідність та інвестиції в ОВДП забезпечують буфер проти шоків, а державні програми кредитування сприяють відновленню економіки.

Рекордні прибутки, нарощування капіталу, зниження NPL та достатність буферів дозволяють сектору витримувати стреси без додаткової підтримки держави. Державні банки лідирують у генерації прибутку, зокрема прибуток ПриватБанку склав 29,1 млрд. грн, Ощадбанку — 16,63 млрд. грн, Укрексімбанку — 8,86 млрд. грн за 2025 рік. З урахуванням підвищення для банків ставки податку на прибуток до 50%, сукупний прибуток банків державного сектору після оподаткування за 10 місяців 2025 р. склав 77,974 млрд. грн. Порівняльний аналіз фінансової стійкості та прибутковості державного банківського сектору в умовах макроекономічної нестабільності 2025–2026 рр. свідчить про його високу адаптивність, лідерство та системно важливу роль в економіці (табл. 4).

Таблиця 4

Порівняльний аналіз прибутковості та стійкості державних банків і банківської системи в цілому (2025 р., підсумки)

Показник	Державні банки	Банківська система
Сукупний чистий прибуток	≈ 80–90 млрд. грн (60–65% системи)	126,75 млрд. грн
ROE (рентабельність капіталу)	35–40%	≈ 38% (без держбанків — 25–30%)
Частка в чистих активах системи	52%	100%
Достатність регулятивного капіталу	>15–16%	15,4% (у 1,5 рази вище норми)
Зниження NPL за рік	–10–13 в.п.	–7–8 в.п. (до ≈ 14–20%)

Джерело: складено авторами за даними НБУ та відкритих джерел [20; 21]

Державні банки залишаються локомотивом кредитування та стабілізатором, накопичують фінансові ресурси для подальшої відбудови, однак потребують подальшого вдосконалення системи корпоративного управління, зменшення ризиків концентрації та монополізації, підготовки до поступової приватизації для підвищення ефективності в повоєнний період.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дає підстави для висновків, що діяльність банків державного сектору України у 2022–2025 роках демонструє високу стійкість до воєнних шоків завдяки державним гарантіям вкладів, активній участі в державних програмах кредитування та консервативній політиці резервування. Динаміка основних показників свідчить не лише про кількісне розширення їхньої присутності, а й про якісне зміцнення позицій як стабілізатора фінансової системи. Значне нарощування депозитної бази та відновлення капіталу забезпечили можливість розширення кредитування реального сектору в умовах війни, тоді як зниження NPL та висока прибутковість підтверджують ефективність діяльності та регуляторних заходів НБУ. Це свідчить, що державні банки є важливою складовою фінансової системи країни, поєднуючи комерційні засади діяльності з реалізацією державної економічної політики. Їх функціонування зумовлене необхідністю забезпечення фінансової стабільності, підтримки стратегічних галузей економіки, розвитку інфраструктурних проєктів та розширення доступу населення і бізнесу до банківських послуг. Особливість діяльності банків державного сектору полягає у поєднанні ринкових механізмів із виконанням соціально-економічних завдань, що визначає їх специфічну роль у періоди економічної нестабільності. Разом з тим, діяльність державних банків супроводжується низкою специфічних ризиків, таких як політична залежність, кредитування стратегічних галузей на пільгових умовах, обмежена гнучкість управління, підвищені ризики втручання, що гальмує процеси повноцінного ринкового очищення балансів та перспективи приватизації.

Напрямами подальших наукових досліджень є визначення стратегічних перспектив для приватизації державних банків, які хоча й залишаються ключовим фінансовим механізмом повоєнної відбудови економіки, однак вимагають подальшого вдосконалення кредитної політики та поступового зменшення частки держави відповідно до стратегії реформування банківського сектору України та європейської практики.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ВНЕСОК АВТОРІВ: Усі автори зробили внесок порівну.

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Огляд банківського сектору: листопад 2025 року. *Національний банк України*. Київ, 2025. 45 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2025-11.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
2. Огляд банківського сектору: серпень 2025 року. *Національний банк України*. Київ, 2025. 40 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2025-08.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
3. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III (чинна редакція станом на 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 02.02.2026).
4. Гетманенко О. О. Сучасний стан показників української банківської системи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. С. 1–10. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6116> (дата звернення: 02.02.2026).
5. Гладичук Я. А. Аналіз динаміки активів банків України в умовах трансформаційних змін. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. С. 1–12. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6135> (дата звернення: 02.02.2026).
6. Полупан М. О. Основні тенденції розвитку банківської системи України. *Фінанси, контроль, аудит*. 2025. № 1. С. 10–25. URL: <https://www.fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download/2654/2692/6203> (дата звернення: 02.02.2026).
7. Пилипенко О. В. Оцінювання ефективності банківської системи України у воєнний час. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 2. С. 45–58. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/770> (дата звернення: 02.02.2026).
8. Хавонова В. І. Сучасні тенденції розвитку банківської системи України: курсова робота. Житомир : Поліський національний університет, 2025. 45 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/17214/1/Khavonova_VI_KR_072_2025.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
9. Гладчук О. Тенденції функціонування державних банків України в сучасних умовах. *Галицький вісник Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя*. 2023. № 84. С. 121–130. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/84/1217.pdf> (дата звернення: 02.02.2026).
10. Ukraine: Eighth Review Under the Extended Arrangement under the Extended Fund Facility. *International Monetary Fund*. Washington, D.C., 2025. 120 p. URL: <https://www.imf.org/en/-/media/files/publications/cr/2025/english/1ukrea2025002-print-pdf.pdf> (дата звернення: 02.02.2026).
11. Ukraine — Corporate Governance of State-Owned Banks: Report. *World Bank*. Washington, D.C., 2025. 80 p. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022025114040022/pdf/P180174-ca39eccd-ea67-4bd8-b537-ff73a675a0a8.pdf> (дата звернення: 02.02.2026).
12. Рейтинг життєздатності банків 2026. URL: <https://mind.ua/publications/20301250-rejting-zhittvezdatnosti-bankiv-2026> (дата звернення: 02.02.2026).
13. Ключові показники діяльності державних банків станом на 01.01.2022–2025. *Міністерство фінансів України*. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6_%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B8_01_01_2025.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
14. Loan Portfolio Quality (NPLs). *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/en/stability/npl> (дата звернення: 03.02.2026).
15. Обсяг NPL стрімко впав удвічі через списання держбанків. *FinClub*. URL: <https://finclub.net/news/obsiah-npl-bankivskoi-sistemy-vrav-udvichi.html> (дата звернення: 04.02.2026).
16. Звіт про фінансову стабільність: друге півріччя 2025 року. *Національний банк України*. Київ, 2025. 120 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
17. Банки державного сектору. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://mof.gov.ua/uk/banki-derzhavnogo-sektoru> (дата звернення: 02.02.2026).
18. Підсумки 2025 року: ефективне управління банками державного сектору. *Міністерство фінансів України*. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/pidsumki2025_minfin_zabezpechiv_visoki_pokazniki_ievrointegratsii_ta_finansovu_stiikist_derzhavi-5524 (дата звернення: 02.02.2026).
19. Чисті гривневі кредити в Україні зросли на понад 30%. *Delo.ua*. URL: <https://delo.ua/news/cisti-grivnevi-kreditiv-ukrayini-zrosli-na-ponad-30-shho-ce-oznaczae-dlya-ekonomiki-459672> (дата звернення: 02.02.2026).
20. Підготовка до продажу державних пакетів акцій Сенс Банку та Укргазбанку : розпорядження від 02.10.2025. *Міністерство фінансів України*. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/uriad_rozpochinaie_pidgotovku_do_prodazhu_derzhavnikh_paketiv_aksii_sens_banku_ta_ukrgazbanku-5347 (дата звернення: 02.02.2026).

21. Кабмін схвалив приватизацію Сенса Банку та Укргазбанку, 2025. URL: <https://finance.liga.net/en/all/novosti/its-official-the-cabinet-of-ministers-has-launched-the-privatization-of-sens-bank-and-ukrgasbank> (дата звернення: 03.02.2026).

References

1. National Bank of Ukraine. (2025). *Banking sector review: November 2025*. Kyiv. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2025-11.pdf
2. National Bank of Ukraine. (2025). *Banking sector review: August 2025*. Kyiv. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2025-08.pdf
3. Law of Ukraine «On banks and banking activity» No. 2121-III (2000, December 7). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
4. Hetmanenko, O. O. (2025). Current state of indicators of the Ukrainian banking system. *Ekonomika ta suspilstvo*, (71), 1–10. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6116>
5. Hladyshchuk, Ya. A. (2025). Analysis of the dynamics of bank assets of Ukraine under transformational changes. *Ekonomika ta suspilstvo*, (72), 1–12. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6135>
6. Polupan, M. O. (2025). Main trends in the development of the banking system of Ukraine. *Finansy, kontrol, audyt*, (1), 10–25. Retrieved from <https://www.fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download/2654/2692/6203>
7. Pylypenko, O. V. (2025). Assessment of the efficiency of the banking system of Ukraine in wartime. *Aktualni problemy ekonomiky*, (2), 45–58. Retrieved from <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/770>
8. Khavonova, V. I. (2025). *Current trends in the development of the banking system of Ukraine* (Course paper). Polissia National University. Retrieved from http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/17214/1/Khavonova_VI_KR_072_2025.pdf
9. Hladchuk, O. (2023). Trends in the functioning of state-owned banks of Ukraine in modern conditions. *Halytskyi visnyk TNTU*, (84), 121–130. Retrieved from <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/84/1217.pdf>
10. International Monetary Fund. (2025). *Ukraine: Eighth review under the extended arrangement under the Extended Fund Facility*. Retrieved from <https://www.imf.org/en/-/media/files/publications/cr/2025/english/ukrea2025002-print-pdf.pdf>
11. World Bank. (2025). *Ukraine — Corporate governance of state-owned banks: Report*. Retrieved from <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022025114040022/pdf/P180174-ca39eccd-ea67-4bd8-b537-ff73a675a0a8.pdf>
12. Mind.ua. (2026). *Bank viability rating 2026*. Retrieved from <https://mind.ua/publications/20301250-rejting-zhittezdatsnosti-bankiv-2026>
13. Ministry of Finance of Ukraine. (2025). *Key performance indicators of state-owned banks as of 01.01.2022–2025*. Retrieved from https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6_%D0%B1%D0%B0%D0%B-D%D0%BA%D0%B8_01_01_2025.pdf
14. National Bank of Ukraine. (n.d.). *Loan portfolio quality (NPLs)*. Retrieved from <https://bank.gov.ua/en/stability/npl>
15. FinClub. (n.d.). *The volume of NPLs sharply decreased due to write-offs by state banks*. Retrieved from <https://fin-club.net/news/obsiah-npl-bankivskoi-systemy-vpav-udvichi.html>
16. National Bank of Ukraine. (2025). *Financial stability report: Second half of 2025*. Kyiv. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf
17. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). *State-owned banks*. Retrieved from <https://mof.gov.ua/uk/banki-derzhavnogo-sektoru>
18. Ministry of Finance of Ukraine. (2025). *Results of 2025: Effective management of state-owned banks*. Retrieved from https://www.mof.gov.ua/uk/news/pidsumki2025_minfin_zabezpechiv_visoki_pokazniki_ievrointegratsii_ta_finans-ovu_stiikist_derzhavi-5524
19. Delo.ua. (n.d.). *Net hryvnia loans in Ukraine increased by over 30%*. Retrieved from <https://delo.ua/news/cisti-grivnevi-kredit-v-ukrayini-zrosli-na-ponad-30-shho-ce-oznacaje-dlya-ekonomiki-459672>
20. Ministry of Finance of Ukraine. (2025, October 2). *Preparation for the sale of state-owned shares of Sens Bank and Ukgasbank*. Retrieved from https://mof.gov.ua/uk/news/uriad_rozpochinaie_pidgotovku_do_prodazhu_derzhavnikh_paketiv_aksii_sens_banku_ta_ukrgazbanku-5347
21. Liga.net. (2025). *Cabinet approves privatization of Sens Bank and Ukgasbank*. Retrieved from <https://finance.liga.net/en/all/novosti/its-official-the-cabinet-of-ministers-has-launched-the-privatization-of-sens-bank-and-ukrgasbank>

Дата першого надходження статті до видання: 10.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.03.2026

Дата публікації: 25.03.2026

Prymostka Luidmyla

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of the Department of Banking and
Insurance
Kyiv National Economic University named
after Vadym Hetman*

Prymostka Olena

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of International
Management,
Kyiv National Economic University named
after Vadym Hetman*

Zakrevska Maria

*Bachelor, Department of Banking and
Insurance
Kyiv National Economic University named
after Vadym Hetman*

PUBLIC SECTOR BANKS: FINANCIAL POTENTIAL IN POST-WAR ECONOMIC RECONSTRUCTION

Summary. Introduction. In a state of war, public sector banks play a strategic role in the country's economy, ensuring financial stability and supporting the real sector. The dominance of the public sector in the banking system creates risks of market monopolisation, which raises the issue of justifying ways to reform the public banking sector and adapt it to European standards in the context of post-war economic recovery.

Purpose. The aim of the study is to assess the financial potential of public sector banks based on an analytical study of key financial indicators, market indicators and potential risks, as well as to justify conclusions regarding further reform of the banking sector.

Materials and methods. The methodological basis of the study is the fundamental principles of economic theory, financial theory and the concept of banking business development. The study uses methods of analysis and synthesis, systematisation and grouping, induction and deduction, and comparison.

Results. The dynamics of financial indicators of the activities of state-owned banks in Ukraine in 2022–2025 were analysed. A qualitative strengthening of the positions of state-owned banks as stabilisers of the financial system, demonstrating high resistance to military shocks, was revealed. Significant growth in the deposit base, capital accumulation, expansion of lending to the real sector, reduction in non-performing loans and high profitability confirm the effectiveness of state banks and the regulatory measures of the NBU. It has been substantiated that state-owned banks are a strategically important component of the country's financial system, combining commercial principles with the implementation of state economic policy, thereby increasing the financial potential for post-war economic reconstruction.

Discussion. Further research should focus on determining the strategic prospects for the privatisation of state-owned banks, which, although they remain a key instrument of post-war economic reconstruction, require further improvement and a gradual reduction in the state's share in line with the strategy for reforming Ukraine's banking sector.

Key words: state-owned banks, liquidity, profitability, capital, risks, state programmes, financial stability, loan portfolio, assets and liabilities, non-performing loans, efficiency.